

DO BRACI W EUROPIE

RZYM, 22 LISTOPADA 2020 R.

UROCZYŚĆ CHRYSUSA KRÓLA

DO PRZEWODNICZĄCYCH KONFERENCJI
DO PRZEŁOŻONYCH WYŻSZYCH
DO WSZYSTKICH BRACI W EUROPIE

PROT. N. 00844/20

*MARZĘ O EUROPIE, KTÓRA BĘDZIE JEDNĄ RODZINĄ I JEDNĄ WSPÓLNOTĄ.
MARZĘ O EUROPIE SOLIDARNEJ I HOJNEJ¹.*

MOI DRODZY,

Ojciec Święty napisał niedawno list z okazji 50. rocznicy nawiązania relacji dyplomatycznych między Stolicą Apostolską a Unią Europejską i 40. rocznicy powstania Komisji Konferencji Episkopatów Unii Europejskiej (COMECE). List ten był skierowany do Jego Eminencji Kardynała Parolina, który z tejże okazji miał się udać w dniach 28-30 października 2020 r. do Brukseli. To właśnie ten list stał się dla mnie inspiracją tego, co do Was piszę.

Ojciec Święty mówi o marzeniu, marzeniu zdrowym, o które należy się troszczyć, marzeniu, którego podstawą jest świadomość wierności Pana w całej naszej historii, marzeniu, które ma bogate i głębokie korzenie wyrastające z przeszłości i jest niezbędne dla prawdziwego obfitowania w kolejne ludzkie dokonania: marzeniu, które realizuje się poprzez budowanie rodziny i wspólnoty, w solidarności i hojności. W tym miejscu przychodzą na myśl wskazówki

¹ List Ojca Świętego na temat Europy do Jego Eminencji Kardynała Piero Parolin, z 22 października 2020.

i refleksje zaproponowane nam przez Papieża w dwóch nie tak dawno opublikowanych encyklikach: *Laudato Si* i *Fratelli Tutti*, które są pomocą dla całego pielgrzymującego Kościoła.

Przy innej okazji zwracałem się już do wszystkich braci, abyście starali się szukać różnych dostępnych sposobów pomocnych do animowania Zakonu, bez ulegania złym wpływom panującej pandemii i innym negatywnym czynnikom. Oczywiście, także i tu, w Kurii Generalnej, odbyliśmy wiele spotkań roboczych z braćmi z różnych sekretariatów, aby móc razem wypracować wytyczne do sprawniejszej animacji wspólnot kapucyńskich Europy². Kompetencja tych braci, chęci oraz zapał, aby służyć Zakonowi, stały się dla mnie motywacją do pewnych przemyśleń. Pragnę je tu w sposób zwięzły przedstawić.

1. CEL

Myśląc o sytuacji, jaką mamy obecnie w Europie, czynię jako moją własną, obserwację jednego z radnych: **musimy zacząć myśleć o nas, jako o braciach kapucynach Europy!** O naszej przyszłości w Europie nie możemy myśleć inaczej, jak tylko w kontekście solidarnego zaangażowania się nas wszystkich, zanim jeszcze zaczniemy myśleć o międzynarodowej braterskiej współpracy. To my w pierwszej kolejności jesteśmy odpowiedzialni za naszą przyszłość w Europie. Oznacza to przyjęcie postawy otwartości i odwagi, aby wyjść poza próg naszych domów, poza naszą własną wspólnotę, spojrzeć poza Prowincję, która czasami jest mała i panuje w niej atmosfera zamknięcia i izolacji. Musimy przyswoić sobie

bardzo wymowną refleksję Papieża na temat złudnego przekonania, że jakaś wspólnota może uważać się za samo-wystarczającą i samodzielnie stanowić o sobie. Postarajmy się wyciągnięte wnioski uczynić swoimi. Możemy dobrze wykorzystać naszą tożsamość charyzmatyczną, która ciągle jest dla nas bodźcem, aby *być braćmi wszystkich*.

Już od dłuższego czasu Zakon zrobił znaczący krok w tym kierunku, poczynając od spotkania w Fatimie w 2014 roku. Nie ma wątpliwości, że spotkanie to było powiewem niosącym nadzieję. Teraz pragniemy zdecydowanie i w sposób jeszcze bardziej otwarty je kontynuować, ponieważ wydaje się nam potrzebne i pilne, aby zjednoczyć się i wspólnie starać się zrozumieć, według naszych możliwości, gdzie nas Pan Bóg powołuje. Kapucyni europejscy mają jeszcze wiele sił witalnych, dlatego chcemy wytyczać nowe szlaki, aby dać możliwości do lepszej oceny sytuacji. Wystarczy, abyśmy chcieli rozpocząć, bez koncentrowania się na efektach końcowych. Tak naprawdę, czekająca na nas nagroda, zawsze jest w rękach Pana Boga, a do nas należy, abyśmy ośmielili się mieć nadzieję w Jego Imieniu. W sprawę realizacji naszych zamierzeń, zaangażowane są wszystkie urzędy naszej Kurii, poprzez przygotowywanie odpowiednich pomocy.

2. SPOSÓB

Każde przedsięwzięcie, aby mogło być skuteczne, musi być poprzedzone przez odpowiednią refleksję. Dlatego bardzo ważny i potrzebny jest wkład wszystkich poprzez wiedzę, doświadczenie, dojrzałą pobożność i własne odczucia, aby dokonać odpowiedniej

² Por. List Ministra generalnego z 14 kwietnia 2019, *Dziękujmy Panu*, nr 17 i następane

oceny sytuacji, w jakiej dziś żyjemy w Europie. Ta sama determinacja przy dokonywaniu oceny powinna towarzyszyć nam w dokonanych wyborach, aby móc skutecznie ocenić, czy są one zgodne z tym, czego od nas chce Bóg.

Mając zawsze na uwadze jako fundamentalne punkty odniesienia Słowo Boże, nauczanie Kościoła, naszą Regułę i Konstytucje, Ratio Formationis itd..., będziemy próbować odczytywać znaki, jakimi Bóg do nas dziś przemawia, czy to poprzez spadek naszej liczebności, czy też poprzez trudności, które coraz bardziej stają się widoczne (postawa zamknięcia, prowincjonalizm, trudności powołaniowe i formacyjne, pesymizm ...), posługując się także już podjętymi i realizowanymi działaniami: (*wspólnoty św. Wawrzyńca*, współpraca między prowincjami, czy międzynarodowa, wspólnoty czy domy formacyjne międzyprovincialne...).

Jest bardzo ważne, abyśmy sprzyjali jak największemu zaangażowaniu się wszystkich naszych instytucji, w różnych sferach (Konferencje, Sekretariaty, Ministrowie, różne grupy...). O taką samą postawę ofiarnego zaangażowania i animacji prosimy wszystkich Ministrów i wszystkie sekretariaty na różnych poziomach, mające świadomość roli, jaką spełniają w animowaniu życia braterskiego. Sekretariaty w Kurii Generalnej podejmą wysiłek koordynacji i w odpowiednim czasie także zaproponują zapoznanie się z refleksjami i wkładem, który każdy może wnieść. W różnym stopniu odpowiedzialności, lecz z udziałem wszystkich, musimy dokonać konkretnych wyborów, uwzględniając to, że podjęte decyzje na tyle będą skuteczne, na ile będzie dojrzała świadomość nas wszystkich.

3. NARZĘDZIA

Być może, nie zaistnieje potrzeba wypracowywania nowych metod działania, ponieważ istnieją już różne, będące do naszej dyspozycji. Odnoszę wrażenie, że po prostu musimy zacząć wprowadzać i używać w czasach, w jakich żyjemy, środków komunikacji, które ofiaruje nam technologia. W to wszystko muszą być zaangażowane:

- urzędy w Kurii Generalnej, aby przygotować potrzebne materiały i zaangażować różne struktury na różnych poziomach, aby koordynować i śledzić realizację w praktyce, gromadzić i porządkować napływające informacje, aby móc przygotować zawsze uaktualnione tematy do rozważenia przez Radę Generalną. Sekretariaty w Kurii Generalnej pracują, każdy w odpowiednim dla siebie sektorze, mając tę samą wspólną myśl przewodnią.
- różne grupy i sekretariaty, które są zapraszane i animowane poprzez Sekretariaty Kurii Generalnej oraz Ministrów Prowincjalnych, stają się z kolei animatorami i promotorami w ich środowiskach i obszarach ich zainteresowania.
- komisja zajmująca się tematyką śródziemnomorską oraz spotkanie europejskie na ten temat.
- komisja zajmująca się *wspólnotami św. Wawrzyńca*.

Wykorzystanie Ratio Formationis, narzędzia ofiarowanego nam przez Kapitułę Generalną, wydaje się rzeczą mądrą i mogącą przynieść wiele korzyści, starajmy się więc realizować to w naszej działalności i życiu³.

³ *Dziękujemy Panu*, nr 6 i następne.

4. TEMATYKA

Nie zamierzając w jakikolwiek sposób ograniczać tematyki naszych prac, chciałbym jednak zasygnalizować, że już zostały określone cztery punkty do przedyskutowania, które nie mogą być pominięte.

4.1 Potrzeba uaktualnienia podziału strukturalnego w Europie

Na ten temat już się wypowiedziała Kapituła Generalna i to powinno być zrealizowane⁴. Dziś Europa jest podzielna na cztery Konferencje (CIC: trzy prowincje w progresywnym liczebnym zmniejszaniu; CIMPCAP: siedemnaście prowincji i przewidziane kolejne redukcje; CENOC: siedem prowincji i dwie delegatury: tu widoczny i szybki spadek liczebny; CECOC: sześć prowincji, trzy kustodie, cztery delegatury i kilka obecności); do tych Konferencji chcemy, także dołączyć Konferencję ASMEN (trzy kustodie, dwie delegatury i jedna obecność). Bardzo wyważona, spokojna i obiektywna ocena wszystkich danych z ostatnich dziesięcioleci oraz to, co w sposób racjonalny możemy programować na przyszłość, każe nam rozważyć możliwość uaktualnienia - „uczynienia lżejszymi” tych struktur. Były one tworzone w innych realiach i okolicznościach. Chcemy dziś stworzyć Konferencje, które będą w stanie spełniać rolę, jaką przypisują im Konstytucje. Razem z tematyką dotyczącą Konferencji musimy również zastanowić się nad najlepszymi sposobami zreformowania tych okręgów, które już nie mają lub wkrótce stracą żywotne wymagania, aby nimi być.

⁴ Dziękujemy Panu, nr 20.

⁵ Dziękujemy Panu, nr 30 i 31.

4.2 Środowisko formacyjne

Jest to temat bardzo ważny. Jesteśmy powołani przede wszystkim do refleksji nad mającymi dokonać się decyzjami dotyczącymi formacji początkowej, aplikując wobec wszystkich kandydatów w Europie kryteria, które oferuje Ratio Formationis. Niektóre rozwiązania już są wprowadzone w życie i nie będzie można w przyszłości ich ominąć. W tym miejscu odnoszę się do wspólnot formacyjnych międzyprovincialnych i międzynarodowych, zwłaszcza tych we Włoszech. Jeżeli nie brać pod uwagę Włoch i Polski, to w innych częściach Europy jest ewidentny brak wspólnot formacyjnych i napotyka się trudności ze znalezieniem odpowiednich wychowawców. Bardzo często kandydatom nikt nie towarzyszy i nie mają oni odpowiedniej formacji, którą powinno się przeżywać we wspólnocie. Czyż można wciąż tak postępować, w sposób tak bardzo różniący się od tego, który jest ukazany w Ratio Formationis, a na którego temat Zakon już się wypowiedział w sposób jednomyślny? Czy Minister Generalny może pozwalać, aby w sposób tak znaczący odchodzić od formacji, rozumianej w duchu naszej tożsamości? Musimy dokonać większego wysiłku tymi mocami, które jeszcze mamy, aby dla większego dobra, znaleźć sposób do przewyciężenia tych postaw, które utrudniają prawdziwą współpracę w dziedzinie formacji. W tym przypadku znaczenie decydujące ma „nawrócenie” Ministrów na wspólnotę.⁵

W czasie rozważań o tym, w jaki sposób przygotować się do przyszłości, możemy już teraz skorzystać z dobrych okazji, które są nam oferowane: prawdopodobnie właśnie

dzięki obecności *wspólnot św. Wawrzyńca* w Clermont-Ferrand i w Lourdes możemy dziękować Panu za to, że we Francji dało się zauważyć lekkie ożywienie powołańcowskie. Dziś mamy tam grupę ponowicjuszy. Dlaczego by nie stworzyć wspólnoty międzynarodowej, zdolnej do towarzyszenia tej grupie lub innym kandydatom rozsianym w różnych prowincjach? Oczywiście, będzie problem językowy i trzeba będzie czasem przełamać pewne stereotypy, które sami stworzyliśmy. Doświadczenie jednak mówi, że są to problemy i bariery, które da się pokonać. Pojawia się potrzeba przygotowania wspólnego domu nowicjackiego, który mógłby funkcjonować już od przyszłego roku.

Można to wyczuć - i jest to bardzo pilne, by się spotkać bez obaw i lęków, bez uprzedzeń, w pełnej otwartości i dyspozycyjności, aby wspólnie szukać tego, co jest dobre dla przyszłości Zakonu.

4.3 Wspólnoty Św. Wawrzyńca

Z różnych naszych Konferencji zostały skierowane prośby do Ministra Generalnego, aby zapoczątkować kolejne *wspólnoty Św. Wawrzyńca*. Chodzi tu o dość obiecującą perspektywę dla Zakonu w Europie. Właśnie dlatego teraz jest odpowiedni moment, aby dokonać oceny tych wspólnot i tego, co się dokonało w okresie od ich powstania. Chcemy wyciągnąć wnioski z przeżytych doświadczeń, aby podkreślić jeszcze bardziej aspekty pozytywne oraz zastanowić się nad tym, co mogło być przyczyną krytyki. Istnieje, na przykład, potrzeba lepszego określenia odpowiedzialności Ministra przyjmującego: na jakiej zasadzie mają być wcielani bracia w lokalne okręgi, do których będą przynależeli,

czy mają mieć te same prawa, które mają bracia w okręgu ich przyjmującym, należałoby określić minimalny czas pobytu oraz zapewnić ciągłość przy zmianach Ministrów i... jeszcze wiele innych szczegółowych kwestii.

W tej właśnie perspektywie odbyły się już spotkania niektórych sekretariatów Kurii Generalnej w aktualnych *wspólnotach św. Wawrzyńca*, aby dokonać odpowiedniej refleksji i podzielenia się doświadczeniami. Niestety, pandemia ponownie zablokowała wszystko. Jednakże to nie będzie nas zatrzymywać, ponieważ zebranie wszystkich doświadczeń jest pożyteczne i potrzebne.

Wspólnoty św. Wawrzyńca poprzez to, że mają charakter międzynarodowy, posiadają także wymiar misyjny, cechujący się daniem świadectwa życia braterskiego w społeczeństwie, które coraz bardziej jest podzielone. Ten specyficzny wymiar potrzebuje głębszej i bardziej szczegółowej analizy, zwłaszcza w kontekście przyszłej CPO.

4.4 Braterska współpraca międzynarodowa⁶

Kapituła Generalna w 2012 wypracowała „ad experimentum” ogólny zarys dotyczący współpracy personalnej. Projekt ten miał być omawiany na następnej Kapitule, niestety tak się nie stało. W obecnej sytuacji po licznych już próbach i wcieleniu braci z Azji i Afryki w kontekst kulturowy Ameryki i Europy, jesteśmy w stanie ocenić z większą precyzją te doświadczenia. Niektóre już zostały dokonane, a niektóre jeszcze trwają. Możemy wypunktować pozytywne strony oraz poprawić, czy też zapobiegać ewentualnym błędom. Cel jest jeden: przyczynić się do bardziej

⁶ Dziękujemy Panu, nr 24.

trwałej i bardziej efektywnej współpracy, zwracając też uwagę na równomierne i uporządkowane rozlokowanie braci, nie zapominając o potrzebach w wymiarze misyjnym (o tym, kto wysyła i o tym, kto przyjmuje), o dawaniu świadectwa naszego charyzmatu, zwłaszcza na płaszczyźnie powołaniowej i w duszpasterstwie młodzieży. W tej przestrzeni współpracy personalnej Zakon może użyć różnorodnego potencjału, aby czynić to lepiej i bardziej wydajniej.

5. ZAKOŃCZENIE

Drodzy Bracia, jak widzicie nie brakuje pozytywnych zjawisk oraz licznych impulsów, aby kontynuować wędrówkę, mieć nadzieję i perspektywę na przyszłość. Skorzystajmy wszyscy z okazji i „zaczniemy snuć marzenia”, korzystając z sił i zdolności, które dał nam Pan! Czynię to z przekonaniem, którego źródłem jest temat przyszłego spotkania Konferencji Wyższych Przełożonych (odbędzie się ono online): *Możemy stać na własnych nogach i być silniejsi, jeżeli podamy nasze dłonie drugim. Ma to swoje zastosowanie tak dla jednostki, jak i dla wspólnot.*

To właśnie Ewangelia, która jest marzeniem Ojca, urzeczywistnionym w Osobie Jezusa, dodaje nam odwagi, przypominając, że w jednośmi nasze życie staje się drogą mającą sens i horyzont nadziei, ponieważ „*Nikt nie dojrzewa ani nie osiąga swej pełni, izolując się.*”⁷ Będąc razem z Braćmi pod przewodnictwem Jezusa, nie pozwólmy zdominować się lękom naszego życia, grożącym naszym marzeniom. Jego Słowo jest odwieczną Prawdą: „*Kto trwa we Mnie, a Ja w nim, ten przynosi owoc obfity, ponieważ beze Mnie nic nie możecie uczynić*” (J15, 5), lecz na Twoje słowo zarzucę sieci (por. J, 21,6).

Korzystam z okazji, aby Was serdecznie pozdrowić, życząc Wam dobrej drogi, przebytej razem oraz z Panem, który do nas przychodzi!

BR. ROBERTO GENUIN
MINISTER GENERALNY OFMCAP

RZYM, 22 LISTOPADA 2020 R.
UROCZYSTOŚĆ CHRYSYTA KRÓLA

⁷ Pap. Franciszek, *Fratelli Tutti*, nr 95.